

Zondag 17 mei 2015 – Wezenzondag

Bij Ezechiël 39 : 21 -29, Johannes 14 : 18 -19
Johannes 16: 5- 7

In het kerkelijk jaar zijn we nu in de dagen tussen hemelvaart en pinksteren.

Het zijn van oudsher de dagen van gespannen uitzien naar de door Jezus beloofde Heilige Geest, de Trooster. En nooit heeft die belofte ons kennelijk helemaal losgelaten.

Want bij alle vragen die we hebben leeft bij ons toch nog steeds de hoop dat het toch anders moet kunnen?

Want:

Daarom richten mensen zich vanuit hun nood tot God, zoals in zoveel psalmen gebeurt:

God, hoor mij toch, als ik tot u roep. Maar komt er antwoord? Waar is God?

Vanmorgen hebben we gelezen uit de profeet Ezechiël. Hij is het die zijn volk in zijn dagen een antwoord probeert te geven op die vraag.

Waar is God? Ook de mensen in zijn dagen kampten met gevoelens van verweesdheid, verlatenheid.

Een gedeelte van de bevolking van Juda was namelijk in ballingschap weggevoerd.

Onder hen was ook Ezechiël.

De mensen in ballingschap begrepen er niets meer van. Zij konden toch altijd vertrouwen op hun God, waar is Hij dan nu?

Daar sta je dan als profeet. Wat moet je zeggen?

Willen deze mensen een vroom antwoord horen dat hun gerust stelt of verwachten ze meer?
Een vroom antwoord wil Ezechiël niet geven, als doekje voor het bloeden.
Er waren genoeg lieden die dat wel deden.
Valse profeten, noemt Ezechiël hen.
Zij zeiden: ach, het komt allemaal wel weer goed, wacht maar, het duurt niet zo lang meer.
Goedkope leugen vond Ezechiël dat.
Daarmee help je de mensen niet verder. Verder kom je pas als je diep naar jezelf durft te kijken.

Want kan het toch niet zo zijn, vraagt hij zich af, dat God zijn aangezicht voor ons verborgen heeft omdat wij ontrouw zijn geworden, omdat wij onrecht hebben bedreven.
Kan het niet zo zijn - dat wij van de wereld een plaats maken waar God niet kan wonen?
Dat is een pijnlijke en scherpe vraag die we ons zelf liever niet stellen,
want in plaats van dat wij onze problemen op het bordje van God kunnen schuiven,
worden we hier uitgedaagd om eens te kijken naar ons eigen aandeel daarin.

Ezechiël ziet in zijn profetie duidelijk een verband tussen een wereld waarin God voor de mensen afwezig is en een wereld waarin mensen in hun doen en laten niet op zoek zijn naar die God.

Krachtig profeteert hij dat God het was die hen in ballingschap heeft weggevoerd om hun overtredingen.

Het lijkt een soort lik op stuk beleid.
Maar Ezechiël gaat verder, want God is daar uiteindelijk
niet op uit.
Hij wil een keer brengen in het lot van Jakob.
God wil een wereld waarin mensen veilig wonen in hun
land zonder dat iemand hen opschrikt.
Daar wil Hij zijn Naam aan verbinden, daarvoor wil Hij
zich inzetten.
Zo zal het ook gaan zegt Ezechiël.
Als God zijn Geest, zijn adem, uitstort over zijn mensen.

Dan is zijn aangezicht niet langer voor ons verborgen.

Is dit nu het antwoord dat je kunt geven aan een oude
man, of een zieke vrouw.
Zo van: je krijgt lik op stuk, kijk eens naar jezelf en wat
jouw aandeel hierin is.
Ik zou het zó - niet graag zeggen,
want veel te vaak is dat al vanuit het geloof gezegd,
zijn mensen er mee de mond gesnoerd.
Wat klaag je nog, je hebt geen reden, je hebt het aan
jezelf te danken, je bent zondig.
Aan de andere kant wijst Ezechiël ons hier wel op een
teer punt.
Ons aandeel in deze wereld.
Daarom kan zo'n vraag, - maar dan als vraag, om te
kijken naar de diepte in jezelf, -
kan zo'n vraag in sommige situaties toch van toepassing
zijn.

Want hoe heeft het zo ver kunnen komen dat die oude man zich buitengesloten voelt, dat die zieke vrouw in dat verpleeghuis zich met haar gevoelens alleen voelt staan. Dat er nog zoveel mensen zijn die honger hebben, geen dak boven het hoofd, misbruikt zijn - worden en wat moeten we dan denken bij al die rampen waarover we zoveel horen: natuurrampen, de aarde beeft, vliegtuigen die neerstorten.

Dan lopen we toch ook vast.

Zullen we dan toch niet op zoek gaan naar waar de adem van Gods Geest of is er alleen slechts een kille ijzige wind? Voelen we ons inderdaad als wezen?

Deze zondag noem we Wezenzondag.

Waarom?

Wanneer ben je wees? Als je vader of moeder moet missen, dan in ieder geval. En voor velen van ons geldt dat. Maar ik denk niet dat alle discipelen van Jezus wees waren, toen Jezus tot hen zei: ik zal jullie niet als wezen achterlaten. Je kunt je ook verweesd voelen.

Drie jaar lang waren ze met Jezus meegetrokken door het joodse land.

Drie jaar lang hadden Jezus woorden hen geraakt.

Want ze voelden: dit is een mens van liefde.

Drie jaar lang hadden ze Jezus' daden van heil met eigen ogen gezien.

En allengs waren ze meer in Jezus gaan zien. In Hem zagen ze God aan het werk.

Een wereld van geloof, hoop en liefde ging voor hen open.....

En de hoop groeide in hun hart en de verwachting twinkelde in hun ogen.....

Stel U eens voor dat wij er zelf bij geweest zouden zijn?

Stel U eens voor dat we zelf zo'n discipel van de Heer toen waren.....

Voelen we ons eigen hart niet bonzen van verwachting.....? En nu is het Hemelvaart geweest en staan die discipelen daar, op die berg bij Jeruzalem. Ze zien Jezus verdwijnen hemelwaarts.

Ze zien als laatste zijn zegenende handen.

Maar dan zijn ze echt alleen. Zonder Jezus.

Ze voelen zich als wezen. Als een kind dat vader en moeder verloren heeft en nu alleen op de wereld staat, verdrietig, eenzaam en verlaten.

Hoe nu verder zonder Jezus?

En de leerlingen van Jezus vragen zich af: kan dat wel?

Bestaat er een leven na Jezus?

Ik hoor het ook wel eens mensen zeggen die een geliefde verloren hebben. Een weduwe of een weduwnaar kan dan iets zeggen als: "Ik voel me alleen op de wereld zonder m'n vrouw of man. Hoe kan ik verder? Bestaat er wel een leven zonder haar of hem van wie ik zoveel houd?"

En laten we daar niet te makkelijk over. Want rouwen kost tijd en moeite, loslaten doet pijn..... Soms jaren lang.....En toch hoort loslaten bij het leven. Daarom zeggen we ook wel: Verdriet is de achterkant van liefde.

Loslaten, dat is ook wat de discipelen van Jezus nu moeten doen.

Nu gaat het erom: zullen ze zelfstandig in deze wereld kunnen geloven? Zal het ze lukken om zonder Jezus' directe aanwezigheid als gelovige mensen verder te leven?

Ze voelen zich verweesd.

Op de lange weg van een mensenleven lijkt God, in de beleving van velen, zo verborgen aanwezig te zijn. De mensen moeten het voor hun besef vaak 'alleen doen'. Nu is er iets vreemds met dat 'alleen doen', het voelt als een moeten, het is een zwaar lot, maar het is ook een kunnen.

In het leven van ieder van ons zijn er momenten dat gezegd wordt: nu moet je het zèlf doen, nu moet je je alleen zien te redden. Denk aan de vogels in het nest, die moeten leren vliegen. Zoiets is het met Hemelvaart, vind ik: Het is of God zegt; nu moeten jullie het zelf doen. Als een aanmoediging. Nu moeten jullie het zelf doen, en dat kunnen jullie ook, daar vertrouw ik op.

En Jezus zegt: 'Ik zal u een pleitbezorger zenden, dat is de Trooster, de Heilige Geest'.

In het Grieks staat daar het woord Parakleet. Dat komt van een werkwoord, wat we vaker in het Nieuwe Testament tegenkomen.

Het betekent: bemoedigen, troosten.

En het heeft altijd betrekking op de Heilige Geest.

Die wordt Parakleet genoemd: Trooster.

De belofte van de Geest als Parakleet mag voor ons, net als voor de discipelen betekenen, dat we op onze levensweg als ‘zelfstandige gelovigen’ de steun van de Geest zullen krijgen.

Dat mag hen en ons dus troosten in alle verweesdheid die ze ervaren bij de hemelvaart van Jezus.

Ze beseffen, dat ze er niet alleen voor staan.

De Geest zal hen helpen om ook zonder Jezus meteen in de buurt te blijven geloven, te blijven werken aan het Koninkrijk van God, waar Jezus in woorden en met daden al aan bouwde. Als Uzelf het gevoel van verweesd zijn, kent, dan weet u uit eigen ervaring hoe goed het een mens kan doen als een medemens bij je in de buurt blijft om je te helpen en te troosten.

Daarmee is het verlies niet weg, maar het leven wordt wel dragelijker. Echte troost dekt het verdriet niet toe, maar neemt het serieus.

Als je kunt uitpraten en uithuilen, om daarna, opgelucht, weer verder te kunnen. En zo zullen de leerlingen van Jezus dat ook mogen gaan ervaren.

De belofte van de Geest als Trooster zal in vervulling gaan. En zo zingen we in verlangen naar Gods Geest: Wij hunk'ren naar een teken, o, laat ons niet alleen.

Loosdrecht, Gereformeerde Kerk

Hillegonda Ploeger